

บทที่ 5

สรุป อกิจกรรม และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และใช้ทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรม โดยเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน และวัดระดับทักษะการปฏิบัติของนักเรียน เรื่อง การขยายพันธุ์พืช กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของกลุ่มดัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ดะวันตากมิตรภาพที่ 73 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจ และแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช

การดำเนินการทดลองใช้และศึกษาผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาจำนวน 40 ชั่วโมง โดยวิธีทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช จำนวน 40 ข้อ แล้วจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืชทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ หลังการเรียนแต่ละหน่วยได้วัดทักษะการปฏิบัติของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และทดสอบโดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ฉบับเดิมก่อนเรียนเมื่อเรียนครบทั้งชุดแล้วอีกครั้งหนึ่ง นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช โดยใช้ t - test แบบ dependent นำคะแนนทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ของนักเรียนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ระดับที่กำหนดไว้ แล้วนำเสนอผลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

- ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช มีประสิทธิภาพเท่ากับ $83.77/82.78$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. ผลการศึกษาทดลองใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ดังนี้

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนอยู่ในระดับสูง

อภิปรายผล

จากการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบมาอภิปรายโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การที่ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 8/0/80 คือ มีประสิทธิภาพโดยรวมหั้งชุดเท่ากับ $83.77/82.78$ นั่นน่าจะมาจากกระบวนการสร้างชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนของหลักการพัฒนาชุดกิจกรรมที่ถูกต้อง โดยเริ่มต้นจากการสำรวจปัญหาการเรียน การสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้านงานเกษตร ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลลัพธ์ทางการเรียนต่ำ และขาดทักษะในการปฏิบัติ แล้วนำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขด้วยการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม จึงมีการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 แนวทางดัดแปลงผลการเรียนรู้ หนังสือ คำารีียน เอกสารอื่นๆในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร ศึกษาเทคนิควิธีสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรม ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรม และดำเนินการสร้างชุดกิจกรรม โดยมีการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดที่พบและขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดเวลา จนกระทั่งได้ทดลองใช้ชุดกิจกรรม 3 ครั้ง คือ ทดลองกับนักเรียนรายบุคคล 3 คน กับนักเรียนกลุ่มอย่างจำนวน 9 คน เพื่อหาความบกพร่องเกี่ยวกับเนื้อหา การปฏิบัติกิจกรรม และเวลาที่ใช้เวลา โดยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด ตลอดจนตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติ กิจกรรม การทำแบบฝึกหัด แล้วแก้ไขข้อบกพร่องและสิ่งที่ควรจัดทำเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และทดลองภาคสนามกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ

ตามเกณฑ์ 8/0/80 การดำเนินการเช่นนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสุชาติ อัตตะสาระ (2538 : 61 – 63) ที่ได้วิจัยการสร้างชุดการสอนรายวิชาอย่าง กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วพบว่า ชุดการสอนรายวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 และผลการวิจัยของ จินตนา รุกขชาติ (2546 : 75 - 76) ที่ได้วิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียน เรื่อง ตินและชาดออาหารหลักของพืช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วพบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมนี้มีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในระดับมาก ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมอยู่ในระดับสูง

2. ผลการศึกษาทดลองใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งพบผลสรุปดังนี้

2.1 การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นน่าจะมาจากการเหตุผล 2 ประการ ประการแรก คือ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมตามกระบวนการและขั้นตอน การสร้างชุดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ คือ 1) ได้ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมให้มีความเหมาะสมสมกับวัยของผู้เรียน มีความถูกต้องและต่อเนื่องจากง่ายไปยาก 2) ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนกิจกรรม ให้เป็นไปตามแนวที่กำหนด และ 3) ได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมตามองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมและศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นได้นำชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้ไปดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ ของชุดกิจกรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องทั้งด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านกิจกรรม แล้วจึงนำไปผ่านขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ครั้ง 3 ขั้นตอน คือ 2 ครั้ง เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนแบบรายบุคคลและรายกลุ่มอย่าง แล้วอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ ภาคสนาม เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมในการจัดการเรียน การสอน และการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยทุกขั้นตอน การดำเนินการนี้จะต้องผ่านการตรวจสอบ และมีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ด้วยเสมอ ทำให้ชุดกิจกรรมที่พัฒนาแล้วนี้มีคุณภาพสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

ส่วนเหตุผลประการที่สองซึ่งทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม มีผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนั้นน่าจะเป็น เพราะ การเรียนการสอนในแต่ละเรื่องของชุดกิจกรรมมีกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ศึกษาสำรวจจากข้อมูลจริง ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครุอย่างช่วยเหลือ

ซึ่งเนื่องจากนักเรียนมีผลการเรียนที่ดี เนื่องจากความสามารถสูงความรู้ที่ได้จากการเรียน ซึ่งเป็นทำนองเดียวกันกับการวิจัยของสุชาติ อัตถะสาระ (2538 : 61 – 63) ที่ได้วิจัยการสร้างชุดการสอนรายวิชาอย่างลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการขยายพันธุ์พืช นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 นักเรียนมีผลลัพธ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการวิจัยของ พูลทรัพย์ โพธิ์สุ (2546 : 62 - 65) ที่ได้วิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชและสัตว์ ในสาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการการทำซีวิต สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านความรู้สูงกว่าก่อนเรียนหลังจากที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม รวมถึงการวิจัยของ ปิยะพงษ์ สุริยะพรหม (2546 : 147 – 152) ที่ได้วิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง ป้าชุมชนเพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป้าชุมชน และผลลัพธ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง ป้าชุมชนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง ป้าชุมชน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การที่นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช หลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเรื่อง การขยายพันธุ์พืช อยู่ในระดับสูง คือ โดยรวมทั้งชุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เท่ากับ 0.45 นั้น น่าจะเป็น เพราะ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เกิดทักษะการปฏิบัติ ตามกระบวนการและขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมอย่างมีระบบดังที่กล่าวโดยละเอียดไว้แล้วในข้อ 2.1 กล่าวคือนักเรียนนักเรียนทุกคนสามารถขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการปักชำได้สำเร็จมากกว่าร้อยละ 95 ตอนกิ่งได้สำเร็จมากกว่าร้อยละ 92 และเสียงยอดได้สำเร็จมากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งวิธีการเช่นนี้มีลักษณะเหมือนกับงานวิจัยของ ชูเกียรติ โพธิ์ทอง (2544 : 69 - 70) ที่วิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะปฏิบัติบทเรียนวิธีทัศน์ด้วยตนเอง เรื่อง การพิมพ์สกรีน แล้วพบว่า ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะปฏิบัติบทเรียนวิธีทัศน์ด้วยตนเอง เรื่อง การพิมพ์สกรีน มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทักษะในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง รวมถึงการวิจัยของ ชลธิชา ศรีเพชร (2546 : 60) ที่วิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอน “ทักษะช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้จากชุดการสอน “ทักษะช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน” สามารถปฏิบัติกิจกรรมหลังเรียนทำคะแนนได้ดีในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 83.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะนำเสนอเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการทดลองใช้และศึกษาผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในกลุ่มสารการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พนประเด็นสำคัญดังนี้

1.1 เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในบทเรียนได้ดีขึ้น และช่วยให้การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 ครูผู้สอนควรใช้ชุดกิจกรรมการสอนควบคู่กับคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมทุกรอบ เพราะคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ คือ คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรม แนวคิดหลัก เวลาที่ใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์การประเมินผล คำเฉลยแบบฝึกทักษะท้ายกิจกรรม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและรวดเร็ว ภายใต้ช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการปฏิบัติในบทเรียนดีขึ้นด้วย

1.1.2 ครูผู้สอนควรสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในคู่มือ โดยอาจจะปรับใช้ในบางส่วนได้บ้าง เช่น เรื่องจำนวนเวลาที่ใช้ปฏิบัติแต่ละกิจกรรม ซึ่งสามารถจะปรับให้มีความเหมาะสมสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ เป็นดังนี้

1.1.3 ครูผู้สอนต้องเตรียมการให้พร้อมทั้งด้านเอกสาร และวัสดุอุปกรณ์

1.1.4 ขณะที่นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม จะด้องมีครูเป็นผู้เสนอแนะ หรือช่วยอธิบายเพิ่มเติม

1.1.5 ครูไม่ควรให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยลำพัง เพราะอาจจะทำให้เกิดอันตรายกับนักเรียน ทำให้ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกำหนดไว้

1.2 เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติการขยายพันธุ์พืช จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรดำเนินการดังนี้

1.2.1 ครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสถานที่ แหล่งเรียนรู้การปฏิบัติการขยายพันธุ์พืชให้ครบถ้วนและหลากหลาย

1.2.2 จัดหาเวลาฝึกทักษะการปฏิบัติเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยมีครูเป็นผู้เสนอแนะ หรืออธิบายเพิ่มเติม

1.2.3 จัดหาเวลาสำหรับนักเรียนไปศึกษาดูงานสถานที่ในแหล่งเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติการขยายพันธุ์พืช ทั้งที่เป็นแหล่งฝึกทดลอง แหล่งผลิต และแหล่งผู้ใช้ผลิต (ตลาด)

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

จากการทดลองชุดกิจกรรมเรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนให้ความสนใจการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมมากกว่าการเรียนแบบปกติ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมมาก และปฏิบัติกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน จึงเห็นควรที่จะได้มีการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรมีการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์แล้วนี้เพื่อศึกษาเรื่องอื่นๆได้อีกดังนี้

2.1.1 เพื่อศึกษาระดับเจตคติและความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช

2.1.2 เพื่อศึกษาระดับความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช

2.2 ควรมีการดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นอนุบาลหรือดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆสำหรับนักเรียนระดับชั้นต่างๆ เป็นต้น